

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
Rotel 011007

DOM
2025-01-24
Stockholm

Mål nr
T 4060-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom 2024-02-23 i mål nr T 7132-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

Randstad AB, 556242-1718
Box 3037
169 03 Solna

Ombud: Jur.kand. Sophie Thörne
Almega AB
Box 555 45
102 04 Stockholm

Motpart

Staten genom Arbetsförmedlingen, 202100-2114
Box 1453
171 28 Solna

Ombud: Verksjurist Susanne Wallström
Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm

SAKEN

Varselavgift

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens dom på det sättet att hovrätten ogillar käromålet.

Dok.Id 2094520

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 10

E-post: svea.avd1@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Randstad AB (Randstad) har yrkat att hovrätten ska ogilla Staten genom Arbetsförmedlingens (Arbetsförmedlingen) talan om varselavgift.

Arbetsförmedlingen har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen

Parterna har åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten.

Hovrättens bedömning

Hovrätten finner, liksom tingsrätten, att det som utgångspunkt har ålegat Randstad att varsla Arbetsförmedlingen inom två månader från den i målet aktuella driftsinskränkningen enligt 2 § lagen (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder (främjandelagen). Vad gäller frågan om undantagsbestämmelsen i 4 § i nämnda lag är tillämplig gör dock hovrätten följande bedömning.

Av 4 § främjandelagen framgår att om arbetsgivaren inte har kunnat förutse de omständigheter som driftsinskränkningen beror på så lång tid i förväg som anges i 2 § ska denne lämna varsel så snart som möjligt, dock aldrig senare än en månad före driftsinskränkningen. Av förarbetena framgår att bestämmelsen tar sikte på omständigheter som legat utanför arbetsgivarens kontroll och därför inte tidigare varit kända för eller kunnat förutses av denne. Som exempel anges situationen att säsongen börjar senare eller slutar tidigare än som kunnat beräknas, att en underleverantör helt plötsligt eller oväntat blir utan beställningar, att råvarutillförsel uteblir av olika anledningar eller att en kundorder hastigt annulleras. Det rör sig med andra ord om force majeure-situationer, se prop. 1973:129 s. 292.

Det övergripande syftet med skyldigheten att i god tid varsla Arbetsförmedlingen om en driftsinskränkning är att ansvariga myndigheter ska ges möjlighet att bistå de arbetstagare som kan förlora sina anställningar och sätta in de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som kan behövas. Varselavgiften är en påföljd som syftar till att skyldigheten ska fullgöras (se NJA 2017 s. 149 med där angivna hänvisningar). Ett annat skäl som anförts vid lagens tillkomst är att arbetsgivarna genom rättsligt sanktionerade regler om varsel vid planerade driftsinskränkningar förmås att planera sin verksamhet för längre tid än som många gånger förut skett (se NJA 1985 s. 3 och SOU 1973:7 s. 253).

Det är utrett att Randstad den 12 juli 2022 fick information från kunden om den kommande arbetsbristen och att bolaget samma dag lämnade varsel till Arbetsförmedlingen om detta. Det är vidare utrett att de första anställningarna skulle upphöra den 21 augusti 2022. Randstad fick således kännedom om driftsinskränkningen först en dryg månad innan den inträffade.

Omständigheterna som driftsinskränkningen berodde på bör betraktas på samma sätt som när en kundorder hastigt annulleras eller när en underleverantör helt plötsligt eller oväntat blir utan beställningar.

Arbetsförmedlingen har gjort gällande att Randstad hade kunnat påverka och förutse den omständighet som ledde till driftsinskränkningen genom att reglera den uppkomna situationen i sitt avtal med kunden. Det finns mot bakgrund av vad som sagts ovan om syftet med varselskyldigheten i och för sig skäl att kräva av arbetsgivare att de i den utsträckning de kan planerar för vilket förväntat behov de har av arbetskraft. Det finns dock enligt hovrättens mening inte stöd för den tolkning som Arbetsförmedlingen gör vare sig i förarbeten eller rättspraxis.

Mot denna bakgrund finner hovrätten att omständigheterna i det aktuella fallet har varit utanför Randstads kontroll och att situationen därmed varit sådan att 4 § främjandelagen är tillämplig. Det är utrett att Randstad lämnade varsel så snart bolaget fick kännedom och driftsinskränkningen, vilket var drygt en månad innan de första anställningarna skulle upphöra. Randstad har således lämnat varsel i tid. Någon grund

för att ålägga bolaget en skyldighet att betala varselavgift föreligger därmed inte.
Överklagandet ska därför bifallas och käromålet ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2025-02-21

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Matz, referent, samt f.d. hovrättsråden
Ulla Bergendal och Hans Cappelen-Smith.

SOLNA TINGSRÄTT

DOM
2024-02-23
Meddelad i
Solna

Mål nr
T 7132-23

PARTER

Kärande

Staten genom Arbetsförmedlingen, 202100-2114
Box 1453
171 28 Solna

Ombud: Verksjurist Susanne Wallström
Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm

Svarande

Randstad AB, 556242-1718
Attn: Inge Dijkstra
Box 3037
169 03 Solna

Ombud: Chefsjurist Anna Svärdemo Alander
Ranstad AB,
Rättarvägen 3
169 03 Solna

DOMSLUT

Randstad AB ska till staten betala varselavgift om sammanlagt 12 800 kr.

Dok.Id 1456224

Postadress
Box 1356
171 26 Solna

Besöksadress
Sundbybergsvägen 5

Telefon
08-561 658 10
E-post: solnatingsratt.avd1@dom.se
www.solnatingsratt.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Randstad AB (Randstad) inkom den 12 juli 2022 med en anmälan om varsel till Arbetsförmedlingen. Enligt anmälan avsåg Randstad att varsla sammanlagt 16 arbetstagare på grund av driftsinskränkning. Som orsak till driftsinskränkningen uppgavs arbetsbrist. De första anställningarna skulle enligt inkommen personförteckning upphöra den 21 augusti 2022.

Arbetsförmedlingen informerade Randstad om att personförteckningen angav ett tidigare datum för första personer att lämna sin anställning än vad som följer av lag. Arbetsförmedlingen gav även Randstad möjlighet att inkomma med en kompletterande förklaring till den korta varseltiden.

Staten genom Arbetsförmedlingen (staten) har nu väckt talan mot Randstad vid tingsrätten.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Staten genom Arbetsförmedlingen har i första hand yrkat att tingsrätten ska förpliktiga Randstad att till staten betala varselavgift om sammanlagt 12 800 kr och i andra hand med ett belopp som tingsrätten bestämmer.

Randstad AB har gått med på att betala det yrkade beloppet. Bolaget har även vitsordat beloppen såsom skäligen i och för sig.

GRUND FÖR TALAN**Staten genom Arbetsförmedlingen**

Randstad har till Arbetsförmedlingen inkommit med en anmälan om varsel på grund av driftsinskränkning avseende 16 arbetstagare. Bolaget har antingen uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåtit att varsla Arbetsförmedlingen inom den tid som följer av lag. Det finns därför förutsättningar att ålägga Randstad varselavgift.

Omständigheterna i nu aktuellt fall föranleder en varselavgift om 200 kr per arbetstagare och påbörjad vecka som varsel försumrats. Sammanlagt ska varselavgiften bestämmas till 12 800 kr.

Randstad AB

Randstad kunde inte förutse de omständigheter som låg till grund för driftinskränkningen.

UTVECKLING AV TALAN**Staten genom Arbetsförmedlingen**

Eftersom det rör sig om en driftinskränkning som berört färre än 25 arbetstagare skulle anmälan om varsel ha inkommit till Arbetsförmedlingen senast två månader före driftinskränkningen. Driftinskränkning anses inträffa när den första av de varslade personernas anställning upphör. Den första anställningen upphörde den 21 augusti 2022. Randstad skulle därmed ha gjort anmälan om varsel senast den 21 juni 2022. Anmälan om varsel inkom dock inte förrän den 12 juli 2022.

Det är Randstad som har att visa att bolaget inte kunnat förutse de omständigheter som driftinskränkningen berott på och att undantagsbestämmelsen därmed är tillämplig. Endast ett påstående om att det inte varit möjligt att varsla vid en tidigare tidpunkt medför emellertid inte att undantagsbestämmelsen är tillämplig. Bemanningsföretag – liksom Randstad – omfattas av den tvingande varsellagstiftningen och det bör därför ligga i sådana företags intresse att ta höjd för varsellagstiftningen i sina avtal med kundföretagen. Först om ett bemanningsföretag kan visa att det aktuella kundföretaget råkat ut för en force majeure-situation kan sent varsel godtas. Det har inte framkommit att Randstads kundföretag sagt upp de aktuella arbetstagarna på grund av en plötsligt oförutsedd händelse.

Randstads underlåtenhet att följa bestämmelserna om varselutgång utgör grov oaktsamhet eftersom den sena anmälan om varsel inte kan hänföras till vad som i förarbetena beskrivs som ”glömska” eller ”misstag”.

Varselavgiften är en sanktion mot en arbetsgivare som inte varslar på föreskrivet sätt och har således ett preventivt syfte. Beloppet som avgiften bestäms till per vecka som varsel försumrats har därmed en stor betydelse för att uppnå lagens syfte. Enligt lag ska avgiften bestämmas till lägst 100 och högst 500 kr per vecka och anställd. Eftersom beloppen inte förändrats sedan lagens tillkomst för över 40 år sedan bör vid bedömningen av avgiftens storlek emellertid inflationen under tidsperioden tillmätas viss betydelse. Sammantaget föranleder omständigheterna i nu aktuellt fall en varselavgift om 200 kr per arbetstagare och påbörjad vecka som varsel försumrats. Sammanlagt ska avgiften därmed uppgå till det yrkade beloppet.

Randstad AB

Randstad anmälde varsel till Arbetsförmedlingen så snart det blev känt att bolaget riskerade en övertalighet av arbetstagare. Randstad hade inte kunnat förutse de omständigheter som driftsinskränkningen berodde på.

UTREDNINGEN

Staten har åberopat viss skriftlig bevisning.

Parterna har beretts tillfälle att slutföra sin talan i målet, varvid tingsrätten avgjort målet utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Enligt 1 § lag (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder (främjandelagen) ska en arbetsgivare som avser att genomföra en driftsinskränkning enligt 2 § skriftligen varsla Arbetsförmedlingen om minst fem arbetstagare berörs av driftsinskränkningen. Varsel om sådan driftsinskränkning ska enligt 2 § främjandelagen lämnas senast två månader före driftsinskränkningen om högst 25 arbetstagare berörs av uppsägning. Har

arbetsgivaren inte kunnat förutse de omständigheter som driftsinskränkningen beror på så lång tid i förväg som anges i 2 § ska varsel i stället lämnas så snart som möjligt, dock aldrig senare än en månad före driftsinskränkningen. Det följer av 4 § främjandelagen.

I 17 § främjandelagen anges att en arbetsgivare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att varsla om en driftsinskränkning enligt ovan, kan åläggas att utge en särskild varselavgift till staten. Denna ska enligt bestämmelsens andra stycke fastställas för varje påbörjad vecka som varsel har försummats samt bestämmas till lägst 100 och högst 500 kr för varje arbetstagare som berörs av driftsinskränkningen.

Randstad har gått med på att betala det yrkade beloppet. Eftersom målet är indispositivt ska tingsrätten dock ändå göra en prövning av de yrkanden som har framställts i målet (NJA 2017 s. 149).

Den första frågan som tingsrätten har att pröva är därför om varselavgift ska utgå.

Det är klarlagt att sammanlagt 16 arbetstagare berördes av den aktuella driftsinskränkningen. Randstad har således haft en skyldighet att skriftligen varsla Arbetsförmedlingen senast två månader före driftsinskränkningen.

Driftsinskränkningen inträffade den 21 augusti 2022, när den första av de varslade personernas anställning upphörde. Anmälan om varsel skulle därmed ha gjorts senast den 21 juni 2022. Eftersom Randstad inte inkommit med anmälan om varsel förrän den 12 juli 2022 är utgångspunkten att varselavgift ska utgå.

Randstad har som förklaring till den korta varseltiden uppgett att bolaget anmält varsel till Arbetsförmedlingen så snart det blev känt att bolaget riskerade en övertalighet av arbetstagare samt att bolaget inte kunnat förutse de omständigheter som driftsinskränkningen berodde på.

Bestämmelsen i 4 § främjandelagen tar sikte på omständigheter som legat utanför arbetsgivarens kontroll och som inte kunnat förutses av denne. Det rör sig med andra ord om så kallade force majeure-situationer (prop. Nr 129 år 1973 s. 292). Tingsrätten anser inte att det Randstad anfört är tillräckligt för att det ska anses föreligga några sådana omständigheter som ligger utanför bolagets kontroll och som innebär att bolaget inte två månader i förväg kunnat förutse de omständigheter som driftsinskränkningen berott på. Tingsrätten finner därmed att Randstads underlåtenhet i vart fall har utgjort grov oaktsamhet.

Av det anförda framgår att det finns förutsättningar att ålägga Randstad varselavgift.

Den andra frågan tingsrätten har att ta ställning till är varselavgiftens storlek. Varselavgiften ska beräknas avseende 16 arbetstagare. Anmälan om varsel skulle ha gjorts senast den 21 juni 2022. Anmälan om varsel inkom dock till Arbetsförmedlingen först den 12 juli 2022, vilket innebär att varsel försumrades under fyra påbörjade veckor. Varselavgiften ska således beräknas på fyra veckor. Beträffande varselavgiftens storlek anser tingsrätten i enlighet med det som staten har anfört att ett skäligt belopp mot bakgrund av omständigheterna i målet är 200 kr per vecka och arbetstagare. Varselavgiften bör således fastställas till det belopp som staten har yrkat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-02)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 15 mars 2024. Prövningstillstånd krävs.

Ulrika Stenström

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se